

„Гробътъ на едно сърце“, като му видя списанието може и за напрѣдъ да пиша въ него. А чудно! отъ миналата година нищо, ама рѣшително нищо (освѣнъ повѣстѣта ми „Щастие“) нѣма въ папката ми. Какво съмъ правилъ и азъ самъ неznamъ.

Сега се каня да напиша единъ разказъ, който се е замж- тилъ отъ нѣколко врѣме въ главата ми, но не бързамъ. Ти много хубаво правишъ, че се занимавашъ. Казвашъ ми, че си захваналъ „Клетници“—много прѣкрасна тема е. Тя дълго ми е съблазнявала перото и азъ бѣхъ даже распланиралъ нѣщо подобно подъ надсловъ „Невидяни“, ама нѣго и захва- махъ, защото въобще ми лип- сваше единъ добъръ скелетъ отъ факти. Като пишешъ бел- летристика необходимо е ѝ да четешъ разкази, затова остави на нѣколко врѣме Маркса и Жореса, та се залови по-сери- озно не само да четешъ, а да изучавашъ. Например можешъ съ полза да прочетешъ на До- стоевски „Идиота“, „Дѣтинска душа“, както и отъ Толстой „Ана Каренина“ и „Война и Миръ“, особено първия. При това ако можешъ нѣкакъ да се добиешъ съ съчиненията на Максима Горкий, тоя отъ виша степенъ оригиналенъ писателъ, който живота, единствения жи- воть е очукалъ!—Ти ще имашъ много хубави ржководства. По- труди се, ще добавя, още и прочети новата плеада отъ рус- китъ народници: Рашетниковъ, Успѣнски, Левитовъ, Злато-

вратский, Засодимский, Ави- ловъ, Короленко, Сибирякъ, Чеховъ, Потапенко, които дѣй- ствително сж довели разказа до съвършенство, не само въ руската литература, а даже и въ всемирната.

Незная какъ сега рабо- тишъ, но попрѣди, ако само се не лъжа, ти се намѣрваше много подъ влиянието на Хюго. Както щешъ за Викторъ Хюго, но той не е само художникъ. Ето защо ще ти напомня, глѣ- дай всѣкога да възбуж- дашъ, а не да налагашъ. Казанитъ на читателя думи, мисли или идеи, излизатъ отъ главата му както всѣка политическа статия, а възбуда- ното, мислитъ докарания отъ прѣплитанието на сюжета, отъ строгото очертание на дѣй- ствието, дигатъ чувства. То- гасъ оставатъ за дълго неизгла- дими. Азъ немога да разбера такова изкуство, което иска да налага, а не да възбужда. Та- кова изкуство посѣга, спорѣдъ менъ, само на себе си. То не е искусствъ.

Ти ме разбирашъ.

Прѣди да завърша—и тоя пжтъ да не забравя—ще ти кажа за твоя едноврѣме- шенъ „Юда“ нѣщо. Ил. Зур- ковъ, който пжтувалъ съ единъ композиторъ отъ Прага, казалъ му за тая афера и послѣдния искалъ прѣди да я напечаташъ да я прочете, та дано направи за нея нѣщо. Това той ми писа да ти съобща, но спорѣдъ менъ, ти по-добрѣ е да оставишъ тоя тѣй много търканъ сюжетъ. Напослѣдъкъ у Пенча Славѣй-